

SIKAP DAN JANTINA GURU BAHASA MELAYU SEKOLAH RENDAH DAERAH SERIAN TERHADAP PEMILIHAN BAHAN BANTU MENGAJAR

(The Attitude and Gender of Malay Language Primary School at Serian District
towards the Choosing of Teaching Aids)

JEFFERY TIKOK

SK. Sangai, Serian

Kementerian Pendidikan Malaysia

jefferytikok69@gmail.com

Dihantar pada:

20 Disember 2017

Diterima pada:

24 April 2018 2014

Koresponden:

jefferytikok69@gmail.com

Abstrak: Kajian ini bertujuan untuk mengenal pasti sikap guru mata pelajaran Bahasa Melayu sekolah rendah terhadap pemilihan ciri-ciri bahan bantu mengajar (BBM) yang digunakan semasa pembelajaran dan pemudahcaraan (PdPc). Selain itu, kajian ini juga dijalankan untuk mengenal pasti sama ada terdapat perbezaan sikap guru dalam pemilihan penggunaan BBM berdasarkan jantina. Kajian tinjauan deskriptif dan inferensi digunakan sebagai reka bentuk kajian dengan menggunakan instrumen soal selidik. Seramai 117 orang guru mata pelajaran bahasa Melayu di daerah Serian dijadikan sampel kajian. Dapatan kajian menunjukkan guru bersikap positif terhadap pemilihan ciri-ciri BBM yang digunakan dalam PdPc adalah tinggi dengan min 3.86. Analisis ujian-t pula membuktikan tiada perbezaan sikap guru terhadap pemilihan BBM berdasarkan jantina. Ujian-t bagi perbandingan sikap guru-guru lelaki dan guru-guru perempuan ialah $p = 0.24$. Tahap signifikan ini adalah lebih besar daripada 0.05 ($p = 0.24 > 0.05$). Hasil kajian ini dapat memberi input bermanfaat mengenai sikap guru mata pelajaran bahasa Melayu terhadap pemilihan BBM dalam PdPc di dalam bilik darjah di daerah Serian. Implikasi kajian ini diharapkan dapat membantu pihak-pihak yang terlibat dalam perkembangan profesionalisme guru selari dengan hasrat Kementerian Pendidikan Malaysia bagi memperkasakan pedagogi guru abad ke-21.

Kata kunci: Sikap guru, mata pelajaran Bahasa Melayu, sekolah rendah, bahan bantu mengajar

Abstract : This study is conducted to identify Malay Language primary teachers attitude towards the choosing of teaching aids in teaching and learning session. The survey is to identify the choosing differences by gender diversity. The study is classified as a quantitative descriptive and inferential statistics which conducted throughout the surveying method. About 117 Malay Language teachers in Serian District involved in this research. The finding shows the teachers have positive with high level attitude towards the choosing of teaching aids (mean = 3.86). The t-test to compare between male teacher's and female teacher's towards the choosing of teaching aids shows ($p = 0.24$). The result shows the significant level are more than 0.05 ($p = 0.24 > 0.05$). The research gave high inputs towards Malay Language teachers attitudes in using and choosing teaching aids in their teaching. The implication of this research can help those who involved in teaching professional especially in Malaysian Education Department to strengthen the 21st century teaching technics.

Keywords: Teacher attitude, Malay Language subject, primary school, teaching aids

PENGENALAN

Pembelajaran dan pemudahcaraan (PdPc) merupakan dua proses yang seiring dan berlaku di dalam kelas. Proses tersebut melibatkan guru dan pelajar. Shahabuddin et al. (2007) menyatakan pengajaran merupakan suatu proses yang merangkumi aktiviti perancangan, pelaksanaan, penilaian dan maklum balas. Ia bertujuan menyebarkan ilmu pengetahuan atau kemahiran tertentu. Pembelajaran pula merupakan aktiviti mental, fizikal atau rohani kepada diri pelajar itu sendiri. Ia adalah proses di mana individu dapat mengubah sikap dan tingkah laku mereka supaya berkembang secara berterusan dan tekal serta mampu menggunakan ilmu dan kemahiran yang diperoleh bagi kemajuan diri sendiri khususnya dan masyarakat atau negara amnya.

Pendekatan, kaedah dan teknik pengajaran belum dapat menjamin berlakunya proses PdPc yang berkesan. Esah (2004), menjelaskan bahawa pembelajaran yang berkesan akan berlaku dengan memilih pendekatan, kaedah dan teknik pengajaran, di samping penggunaan bahan bantu mengajar (BBM). Penggunaan BBM tersebut dapat menarik serta mampu memperkembangkan bakat dan potensi pelajar dalam mencapai objektif Falsafah Pendidikan Kebangsaan.

Selain itu, penggunaan BBM dalam proses PdPc terutamanya di sekolah-sekolah rendah dapat mengekalkan minat pelajar. BBM tersebut merupakan rangsangan yang dapat menggalakan pelajar untuk terus belajar dan seterusnya PdPc tersebut tercapai objektifnya. Di dalam sebuah kelas, pelajar terdiri daripada mereka yang mempunyai psikologi dan kebolehan intelek yang berbeza antara satu sama lain. Oleh itu, setiap pengajaran guru perlulah dirancang agar sesuai mengikut tahap pelajar serta disokong dengan BBM bagi merangsang perkembangan potensi individu ke tahap yang maksimum.

Dalam Kurikulum Standard Sekolah Rendah (KSSR) yang bermula pada tahun 2011, elemen BBM diberi penekanan yang serius. Penggunaan BBM di dalam kelas ini merupakan kesinambungan strategi yang digariskan melalui Kurikulum Bersepadu Sekolah Rendah (KBSR) yang disemak semula pada tahun 2003. Dalam KSSR, guru disarankan untuk menyediakan BBM dalam perancangan sesuatu pengajaran yang akan

digunakan di dalam bilik darjah ketika melaksanakan proses PdPc.

Dalam era globalisasi dan teknologi ini, penggunaan BBM dalam proses PdPc kini semakin mencabar. Pelajar banyak terdedah dengan pelbagai media yang boleh digunakan untuk mencari sumber pelajaran. Cabaran ini menuntut guru untuk menggunakan BBM yang lain dari kebiasaan supaya dapat mendatangkan rangsangan pembelajaran dan seterusnya membawa kepada pencapaian objektif pelajar.

PERNYATAAN MASALAH

Pencapaian akademik merupakan kayu ukur yang menjadi penentu aras kejayaan seseorang pelajar. Sistem pendidikan di Malaysia memberi keutamaan kepada pencapaian akademik kerana ia salah satu kayu ukur tahap kecemerlangan seseorang pelajar dan keberkesanan aktiviti PdPc. Namun demikian, rungutan dan komen dari orang awam dan ibu bapa pelajar mendedahkan terdapat pelajar-pelajar yang gagal menguasai pelajaran terutamanya mata pelajaran Bahasa Melayu semasa mereka berada di sekolah.

Kegagalan pelajar menguasai mata pelajaran Bahasa Melayu dengan baik semasa di peringkat sekolah rendah telah dinyatakan dengan jelas dalam analisis yang dikeluarkan oleh Lembaga Peperiksaan Malaysia bagi tahun 2011 hingga tahun 2013 menunjukkan penurunan pencapaian gred A dalam mata pelajaran Bahasa Melayu Ujian Penilaian Sekolah Rendah (Zuraini & Abdul Rasid 2014). Hal ini menunjukkan, pencapaian pelajar dalam mata pelajaran itu telah merosot dalam tiga tahun tersebut.

Menurut Pengarah Lembaga Peperiksaan Malaysia, Dr. Na'imah Ishak, kemerosotan pencapaian Gred A tersebut bukan sahaja berlaku di Sekolah Kebangsaan, tetapi juga berlaku di Sekolah Jenis Kebangsaan. Antara faktor yang menyumbang kepada masalah kemerosotan pencapaian dalam mata pelajaran Bahasa Melayu ialah kekurangan penggunaan alat bantu mengajar secara efektif dalam PdPc. Guru hanya menggunakan BBM secara minimum sahaja.

Kemerosotan pencapaian dalam mata pelajaran Bahasa Melayu ini mempunyai hubungan kait dengan proses pengajaran guru. Menurut Abdul Rasid et al. (2012), kebolehan guru untuk mempraktikkan pendekatan dan strategi serta

penggunaan BBM yang sesuai akan menghasilkan pembelajaran yang berkesan. Guru yang gagal mempraktikkan pendekatan dan strategi serta penggunaan BBM dalam mata pelajaran Bahasa Melayu akan menimbulkan masalah kepada pelajar dalam pembelajaran mata pelajaran tersebut.

Masalah yang sering timbul ialah pelajar gagal memahami isi-isi penting, membaca petikan sekali sahaja, tidak memahami istilah atau makna perkataan yang sukar dan tidak memahami ayat. Hal ini berpunca daripada kebanyakan sekolah rendah di Malaysia masih lagi mengamalkan pendekatan tradisional berbanding dengan pendekatan kolaboratif menggunakan BBM dalam kelas terutamanya bagi mata pelajaran Bahasa Melayu. Kaedah PdPc banyak berpusatkan guru dan menggunakan pendekatan tradisional menyebabkan objektif KSSR bukan sahaja tidak tercapai malah menyebabkan pelajar menjadi pasif akan terus berlaku. Guru hendaklah mempelbagaikan BBM yang bersesuaian ketika proses PdPc di dalam kelas.

Menurut Wan Zah (2012), setiap tahun dianggarkan 35 000 orang pelajar gagal mata pelajaran Bahasa Melayu dalam Sijil Pelajaran Malaysia. Kegagalan pelajar menguasai mata pelajaran tersebut berpunca daripada ketidakcekapan menggunakan bahasa tulisan iaitu mengarang dan menulis jawapan dengan menggunakan bahasa lisan, kadangkala dalam bentuk basahan, iaitu bahasa percakapan seharian. Selain itu, faktor yang mendorong kepada permasalahan tersebut ialah guru gagal menyediakan suasana PdPc yang menyeronokkan. Pengajaran hanya secara konvensional dengan guru mengajar di hadapan kelas dan pelajar menunggu arahan guru.

Pengajaran bahasa yang tidak mementingkan peranan pelajar terutama dalam mencapai maklumat secara sendiri dan tidak banyak menyumbang ke arah pembelajaran berdasarkan kemampuan sendiri. Situasi pembelajaran berfokuskan guru juga tidak menggalakan percambahan fikiran secara kreatif dan kritis terutama tidak menggunakan BBM.

OBJEKTIF KAJIAN

Objektif kajian ini adalah untuk:

1. Mengetahui ciri-ciri BBM yang digunakan semasa PdPc mata pelajaran Bahasa Melayu.
2. Mengetahui sama ada terdapat perbezaan penggunaan BBM dalam kalangan guru Bahasa Melayu berdasarkan jantina.

SOALAN KAJIAN

1. Apakah ciri-ciri BBM yang digunakan semasa PdPc mata pelajaran bahasa Melayu?
2. Adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam pemilihan penggunaan BBM berdasarkan jantina guru Bahasa Melayu sekolah rendah daerah Serian?

HIPOTESIS KAJIAN

H₀₁ : Tidak terdapat perbezaan yang signifikan sikap guru mata pelajaran Bahasa Melayu dalam pemilihan penggunaan BBM berdasarkan jantina.

Metodologi

Reka Bentuk Kajian

Kajian ini menggunakan kaedah penyelidikan kuantitatif dengan reka bentuk deskriptif. Kajian deskriptif adalah kajian yang bertujuan untuk menerangkan suatu fenomena yang sedang berlaku dan ia digunakan dalam penyelidikan pendidikan. Kajian ini bertujuan untuk mengenal sikap guru mata pelajaran Bahasa Melayu terhadap pemilihan penggunaan BBM. Selain itu, kajian ini juga untuk membuat perbandingan perbezaan sikap terhadap penggunaan BBM berdasarkan jantina guru-guru yang mengajar mata pelajaran Bahasa Melayu.

Populasi dan Sampel Kajian

Dalam kajian ini, kaedah pensampelan rawak mudah digunakan. Pensampelan rawak mudah adalah satu proses pemilihan sampel di mana semua individu dalam populasi tertentu mempunyai peluang yang sama untuk dipilih sebagai sampel (David Lim et. al., 2010). Pensampelan rawak mudah ini merupakan kaedah terbaik untuk mendapatkan sampel yang mewakili populasi. Terdapat 170 orang guru Bahasa Melayu yang mengajar mata pelajaran Bahasa Melayu di daerah Serian, iaitu 68 orang guru lelaki dan 102 orang guru perempuan.

Berdasarkan kepada pengiraan Krejcie dan Morgan (1970), populasi kajian yang seramai 170 orang jumlah sampel kajian yang dikehendaki ialah seramai 117 orang. Pemilihan sampel kajian yang seramai 117 orang itu akan menggunakan prosedur pensampelan rawak mudah. Prosedur persampelan rawak mudah digunakan untuk memastikan setiap subjek dalam populasi mempunyai peluang yang sama dipilih sebagai sampel kajian. Taburan sampel kajian mengikut jantina guru-guru yang mengajar mata pelajaran Bahasa Melayu ialah 57 orang guru lelaki dan 60 orang guru perempuan dijadikan responden kajian.

Instrumen Kajian

Instrumen kajian yang digunakan dalam kajian ini ialah berbentuk soal selidik berskala Likert 5 poin. Instrumen soal selidik digunakan dalam kajian ini bagi tujuan untuk mengetahui sikap guru-guru mata pelajaran bahasa Melayu terhadap pemilihan BBM. Menurut Chua Yan Piaw (2006), dalam penyelidikan sains sosial, instrumen kajian biasanya merupakan soal selidik yang direka khas untuk mengumpul data kajian. Soal selidik mempunyai banyak kegunaan.

Instrumen soal selidik yang baik tidak seharusnya menimbulkan rasa bosan responden, malah boleh menarik responden untuk menjawab dengan ikhlas dan jujur. Selain itu, item-item soal selidik haruslah mudah difahami dan responden dapat menjawabnya tanpa keraguan walaupun dengan hanya membacanya sekali sahaja. Instrumen soal selidik yang digunakan dalam kajian ini terdiri daripada satu set soal selidik yang mengandungi dua bahagian seperti berikut: Bahagian 1: Latar Belakang Demografi Responden dan Bahagian 2: Mengenai Pasti Ciri-Ciri BBM

Analisis Data

Data-data yang dikumpul dalam kajian akan dianalisis secara deskriptif memandangkan kajian ini merupakan penyelidikan kuantitatif. Menurut Iran Herman (2007), analisis deskriptif adalah cara untuk melakukan suatu ringkasan dan klasifikasi kepada data agar penyelidik dapat memahami data dengan mudah. Semua data yang diperolehi daripada instrumen borang soal selidik dianalisis menggunakan kaedah analisis melalui taburan kekerapan, peratusan, min dan sisihan piawai.

Maklumat demografi responden akan dianalisis mengikut peratusan manakala maklumat bahagian 2 dinyatakan menggunakan min dan sisihan piawai. Selain itu, ujian-t akan dilakukan untuk melihat hubungan sikap guru lelaki dengan perempuan yang mengajar mata pelajaran bahasa Melayu terhadap pemilihan BBM. Menurut Chua Yan Piaw (2014), ujian-t digunakan untuk menentukan sama ada perbezaan skor min antara dua kumpulan sampel kajian berlaku secara signifikan ataupun sebaliknya.

Keputusan sama ada wujud signifikan antara jantina ini berdasarkan ketetapan paras keyakinan $p=0.05$. Perisian SPSS versi 22 for Windows (*Statistical Package for Social Science*) digunakan dalam menganalisis data. Jadual 1 menunjukkan hasil daripada analisis data yang diinterpretasikan berdasarkan skala min seperti berikut:

JADUAL 1. Nilai skor min untuk setiap tahap

Bil	Nilai Skor Min	Tahap
1	1.00 – 2.33	Rendah
2	2.34 – 3.66	Sederhana
3	3.67 – 5.00	Tinggi

Sumber : Chua Yan Piaw (2014)

DAPATAN KAJIAN

Ciri-Ciri Bahan Bantu Mengajar yang Digunakan Semasa PdPc Bahasa Melayu

Dapatan kajian sikap guru terhadap ciri-ciri BBM yang digunakan semasa PdPc mata pelajaran Bahasa Melayu dinyatakan dalam Jadual 2. Berdasarkan dapatan kajian ini menunjukkan bahawa min keseluruhan sikap guru terhadap ciri-ciri BBM yang digunakan dalam PdPc adalah tinggi dengan min 3.86 dan sisihan piawai ($sp = 0.31$).

Berdasarkan dapatan kajian ini menunjukkan guru-guru mata pelajaran Bahasa Melayu lebih gemar menggunakan BBM yang dihasilkan sendiri dengan min yang tertinggi iaitu min 4.81 ($sp = 0.39$). BBM yang dihasilkan berbentuk maujud dengan min 4.76 ($sp = 0.42$). Selain itu, min 4.76 ($sp = 0.42$) juga bagi ciri-ciri BBM yang dihasilkan adalah menggunakan unsur bahan sedia ada serta BBM yang dihasilkan terjelma unik, memudahkan dan bernilai. Ciri-ciri BBM yang saya praktikkan berbentuk menambah nilai sesuatu

bahan dengan min 3.53 ($sp = 0.50$). Di samping itu, min 3.53 ($sp = 0.50$) juga bagi ciri-ciri BBM yang dihasilkan berdasarkan proses penyusunan semula bahan.

Ciri-ciri BBM yang dibina boleh digunakan dalam pelbagai situasi, tajuk atau mata pelajaran dengan min 3.52 ($sp = 0.52$). Ciri-ciri BBM yang terendah ialah BBM yang dilakukan merupakan penghasilan bahan yang baru, BBM yang dihasilkan tidak memerlukan kos yang tinggi dan BBM yang dihasilkan banyak dalam bentuk teknologi maklumat menunjukkan min 3.00 ($sp = 0.00$).

JADUAL 2. Taburan min dan sisihan piawai ciri-ciri BBM yang digunakan semasa PdPc Bahasa Melayu

Bil.	Ciri-Ciri BBM	Min	Sisihan Piawai
1.	BBM yang saya pratikkan berbentuk menambah nilai sesuatu bahan.	3.53	0.50
2.	BBM yang saya lakukan merupakan sesuatu penghasilan bahan yang baharu.	3.00	0.00
3.	Saya sering menggunakan BBM yang dihasilkan sendiri.	4.81	0.39
4.	BBM yang saya hasilkan berbentuk maujud (nampak).	4.76	0.42
5.	BBM yang saya hasilkan berbentuk mujarad (abstrak).	3.00	0.00
6.	Pembinaan BBM yang saya hasilkan berdasarkan proses penyusunan semula bahan.	3.53	0.50
7.	BBM yang dihasilkan adalah menggunakan unsur bahan yang sedia ada.	4.76	0.42
8.	BBM yang saya bina boleh digunakan dalam pelbagai situasi, tajuk atau mata pelajaran.	3.52	0.50
9.	BBM yang dihasilkan banyak dalam bentuk teknologi maklumat dan komunikasi (TMK).	3.00	0.00
10.	BBM yang dihasilkan terjelma sebagai unik, memudahkan dan bernilai.	4.76	0.42
Keseluruhan		3.86	0.31

Perbandingan Sikap antara Guru Lelaki dan Guru Perempuan Bahasa Melayu dalam Penggunaan Bahan Bantu Mengajar

Hasil dapatan kajian tentang sikap guru-guru bahasa Melayu terhadap BBM mendapati tidak terdapat perbezaan yang signifikan sikap guru-

guru berdasarkan jantina. Berdasarkan ujian-t bagi perbandingan sikap guru-guru lelaki dan guru-guru perempuan ialah $t = 0.52$ dan nilai p ialah $p = 0.24$. Tahap signifikan ini adalah lebih besar daripada 0.05 ($p = 0.24 > 0.05$). Hal ini bermaksud tidak terdapat perbezaan yang signifikan min sikap antara sikap guru-guru lelaki (min = 3.93, $sp = 0.27$) dengan guru-guru perempuan (min = 4.00, $sp = 0.24$) berdasarkan jantina bagi penggunaan BBM yang digunakan dalam proses PdPc mata pelajaran Bahasa Melayu. Hasil dapatan perbandingan dalam ujian-t ini ditunjukkan seperti Jadual 3.

JADUAL 3. Perbandingan perbezaan sikap berdasarkan jantina dalam penggunaan BBM

Jantina	N	Min	Sisihan Piawai	Df	t	Sig.
Lelaki	57	3.93	0.27	115	0.52	0.24
Perempuan	60	4.00	0.24			

** Signifikan pada aras kesignifikanan 0.05

PERBINCANGAN

Kurikulum Standard Sekolah Rendah (KSSR) yang diperkenalkan pada tahun 2011 bagi menggantikan Kurikulum Baharu Sekolah Rendah (KBSR) berhasrat menjadikan pelajar boleh berfikir secara kreatif dan kritis serta inovatif (KPM, 2010). Pengenalan kepada KSSR tersebut oleh KPM menerusi transformasi pendidikan menyokong hasrat kerajaan agar pelajar yang belajar dalam abad ke-21 dapat menjadi warganegara yang bertanggungjawab kepada tanah air. Dalam mencapai tujuan tersebut, maka wajarlah guru-guru di sekolah mengaplikasikan penggunaan BBM agar objektif pelajaran tercapai. Penggunaan BBM akan memudahkan para pelajar berfikir secara kreatif dan kritis dan seterusnya menjana kepada penemuan yang terkini yang penuh dengan inovasi.

Ciri-Ciri Bahan Bantu Mengajar Bahasa Melayu

Berdasarkan dapatan analisis kajian tentang sikap guru bahasa Melayu terhadap BBM secara keseluruhannya berada pada tahap tinggi dengan min = 3.86 ($sp = 0.31$). Kajian ini mendapati guru-guru mata pelajaran Bahasa Melayu bersikap gemar menggunakan BBM yang dihasilkan sendiri

dengan min tertinggi iaitu $\min = 4.81$ ($sp = 0.39$). Dapatan kajian ini juga telah diakui oleh Noor Azlan et al. (2009), yang menyatakan bahawa guru-guru lebih gemar dan cenderung menghasilkan BBM sendiri berbanding dengan menggunakan bahan-BBM yang telah disediakan di sekolah-sekolah.

BBM yang dihasilkan bercirikan bahan maujud (konkrit) menunjukkan min yang kedua tinggi dengan $\min = 4.76$ ($sp = 0.42$). Pemilihan ciri-ciri BBM tersebut selari dengan prinsip penggunaan BBM yang dipelopori oleh Edgar Dale (Gagne, 2005) melalui Kon Pengalaman Dale. Berdasarkan Kon Pengalaman Dale, proses pembelajaran bagi setiap manusia bermula dengan pengalaman konkrit hingga kepada yang lebih abstrak. BBM yang digunakan dihasilkan menggunakan unsur bahan yang sedia ada juga merupakan ciri pilihan dan mempunyai min dan sisihan piawai yang sama. Unsur bahan sedia ada bermaksud guru-guru menggunakan kemudahan sedia ada di sekolah yang dibeli melalui peruntukan panitia mata pelajaran.

Selain itu, ciri BBM yang dihasilkan unik, memudahkan dan bernilai juga menunjukkan min dan sisihan piawai yang sama. Ciri BBM yang dihasilkan unik, memudahkan dan bernilai memenuhi kriteria keperluan penerima kepada sesuatu maklumat (Azizi et al. 2011). Para pelajar yang belajar di dalam kelas merupakan penerima maklumat yang disampaikan oleh guru dengan berbantuan BBM tersebut. Dapatan kajian Norma (2010) menunjukkan wujudnya hubungan positif antara penggunaan BBM dengan minat para pelajar untuk terus belajar. BBM tersebut merupakan salah satu cara bagi mengekalkan minat para pelajar untuk terus mengikuti sesi PdPc di dalam kelas.

Penggunaan BBM yang bercirikan sesuatu penghasilan yang baharu menunjukkan ciri tersebut pada tahap sederhana dengan $\min = 3.00$ ($sp = 0.00$). Antara BBM yang bercirikan penghasilan yang baharu ialah penciptaan perisian. Terdapat dalam kalangan guru bahasa Melayu yang kurang mahir dalam penghasilan koswer. Dalam kajian Ahmad Rizal et al. (2009), guru-guru didapati bersikap sederhana terhadap penggunaan koswer ketika menyampaikan isi pelajaran kepada para pelajar. Dalam kajian tersebut menyatakan bahawa penggunaan perisian dalam PdPc dilihat sebagai sesuatu yang positif dalam meningkat

prestasi akademik. Namun demikian, guru-guru bersikap sederhana terhadap penggunaan perisian. Begitu juga dengan kajian oleh Hamdan (2011), yang menyatakan bahawa guru-guru bersikap sederhana terhadap penggunaan Jangka Sudut Khas. Dalam kajian tersebut BBM Jangka Sudut Khas menunjukkan terdapat perbezaan yang signifikan dari segi pencapaian prestasi para pelajar dengan penggunaan BBM tersebut.

Selain itu, ciri BBM yang menunjukkan $\min = 3.00$ ($sp = 0.00$) ialah penggunaan BBM dalam bentuk teknologi maklumat. Ciri BBM tersebut kurang popular dalam kalangan guru bahasa Melayu. Kajian oleh Hayazi (2008) berkaitan dengan kemudahan, sikap dan kemahiran TMK dalam kalangan guru sekolah teknik juga menunjukkan berada pada tahap sederhana. Dapatan kajian menunjukkan kesediaan guru tersebut dalam melaksanakan PdPc berbantuan komputer masih berada di peringkat awal.

Ciri BBM yang berbentuk mujarad (abstrak) yang digunakan oleh guru mata pelajaran Bahasa Melayu dalam menyampaikan pelajaran juga mempunyai $\min = 3.00$ ($sp = 0.00$). Min item ini berada pada tahap sederhana. Perbezaan gaya pembelajaran pelajar di dalam bilik darjah menuntut guru-guru menjadi guru kreatif dan inovatif dalam memastikan BBM yang paling sesuai untuk dibawa ke dalam kelas bagi tujuan pengajaran. Ahli-ahli psikologi pendidikan yang menjalankan kajian berhubung dengan gaya pembelajaran manusia menjelaskan hasil kajian tersebut adalah berasaskan faktor warisan, persekitaran dan cara didikan (Noriati 2010). Dalam hal tersebut, terdapat pelajar yang boleh menerima pembelajaran bermula secara konkrit kepada abstrak atau daripada abstrak ke konkrit melalui pemerhatian, analisis dan berfikir.

Sikap antara Guru Bahasa Melayu

Dalam kajian tentang sikap guru mata pelajaran bahasa Melayu terhadap pemilihan BBM, pengkaji juga membuat perbandingan sikap berdasarkan jantina responden. Berdasarkan dapatan kajian perbandingan ujian-t menunjukkan bahawa nilai signifikan perbandingan antara guru lelaki dengan guru perempuan ialah $p=0.236$. Menurut Azizi et al. (2010) dan Chua Yan Piaw. (2014), aras kesignifikanan sesuatu perbandingan ujian-t ialah pada aras aras kesignifikanan 0.05. Oleh yang

sedemikian, aras kesignifikanan adalah lebih besar daripada 0.05 ($p = 0.236 > 0.05$). Ujian-t yang dijalankan bagi melihat perbandingan sikap berdasarkan jantina dalam pemilihan BBM untuk mata pelajaran Bahasa Melayu menunjukkan tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara jantina dalam pemilihan penggunaan BBM.

Dapatan dalam kajian ini juga seperti dapatan kajian yang dilakukan oleh Siti Fatimah dan Ab. Halim (2010) yang menyatakan bahawa tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara min guru lelaki dengan guru perempuan dalam penggunaan BBM. Min yang diperoleh dalam kajian tersebut ialah $p=0.274$ ($p = 0.274 > 0.05$). Dapatan kajian oleh Abdul Rahim et al. (2009), juga menyokong dapatan kajian ini yang menunjukkan bahawa tidak terdapat perbezaan yang signifikan mengenai tahap dan faktor yang mempengaruhi penggunaan BBM dari segi jantina. Walau bagaimanapun, dalam kajian tersebut terdapat perbezaan yang signifikan mengenai kepentingan penggunaan BBM dalam proses PdPc antara guru lelaki dengan guru perempuan.

Berdasarkan ujian-t, tidak terdapat perbezaan min yang signifikan antara sikap terhadap penggunaan BBM berdasarkan jantina. Hal ini menunjukkan bahawa guru mempunyai sikap yang sama dalam memahami dan mengetahui kepentingan BBM dalam pengajaran. Dapatan ini selari dengan hasil kajian Che Razi Yusnita (2006) terhadap amalan penggunaan BBM berasaskan teknologi komputer dalam kalangan guru sekolah teknik di negeri Melaka dan Selangor. Kajian tersebut mendapati guru sama ada lelaki atau perempuan mempunyai sikap yang tinggi terhadap penggunaan BBM.

Dapatan yang sama juga diperoleh oleh Azliza (2007), terhadap penggunaan BBM yang berasaskan komputer dalam kalangan guru lelaki dan guru perempuan dalam kajian tidak ada perbezaan. Walau bagaimanapun, dalam data temu bual menunjukkan bahawa kebanyakan responden mengakui amat berminat menggunakan BBM berasaskan komputer, tetapi jarang menggunakan. Antara faktor yang menghalang penggunaan BBM tersebut ialah gangguan teknikal, kurang masa dan kurang tempat untuk melaksanakan penggunaan bahan bantu.

Dapatan kajian Rosmini (2007) bertentangan dengan dapatan kajian tentang sikap guru mata

pelajaran Bahasa Melayu dalam pemilihan BBM. Dapatan kajian tersebut menunjukkan bahawa terdapat perbezaan sikap guru lelaki dan guru perempuan terhadap penggunaan Internet dalam pengajaran Bahasa Melayu. Analisis ujian-t aspek sikap guru lelaki dan perempuan terhadap penggunaan Internet dalam pengajaran Bahasa Melayu menunjukkan nilai $p=0.015$ kurang daripada nilai signifikan 0.05. Dalam kajian tersebut guru perempuan lebih kerap menggunakan BBM jika dibandingkan dengan guru lelaki.

Dalam PdPc abad ke-21, seharusnya tidak terdapat perbezaan jantina dalam pemilihan penggunaan BBM. Antara ciri guru abad ke-21 yang perlu ada ialah guru hendaklah menguasai kemahiran penggunaan media dan TMK terkini serta memanfaatkannya bagi meningkatkan kualiti PdPc di dalam bilik darjah (KPM, 2014). Guru-guru yang mengajar di dalam kelas hendaklah memikirkan pendekatan atau teknik yang sesuai bagi menyampaikan sesuatu pelajaran. Kesesuaian pendekatan atau teknik yang dipilih akan terjawab bila mana para pelajar dapat menguasai objektif pelajaran meskipun diajar oleh guru yang berlainan jantina.

Para guru juga seharusnya mengetahui apabila mereka berada di dalam kelas fokus utama adalah untuk menyampaikan ilmu tanpa mengira mereka guru lelaki atau guru perempuan. Mereka tidak boleh beranggapan bahawa jantina memainkan peranan dalam menyampaikan ilmu kepada anak didik demi menyediakan anak didik agar dapat mengharungi kehidupan yang serba mencabar dalam abad ke-21 ini.

IMPLIKASI KAJIAN

Kajian ini memberi gambaran sikap guru mata pelajaran Bahasa Melayu dalam penggunaan BBM di dalam bilik darjah di daerah Serian, Sarawak. Kajian ini mendapati guru-guru mata pelajaran Bahasa Melayu bersikap positif terhadap penggunaan BBM semasa PdPc mereka. Berdasarkan sikap positif terhadap penggunaan BBM tersebut telah mendatangkan kesan yang baik dalam pencapaian UPSR bagi tahun 2016. Oleh itu, diharapkan para guru akan terus menggunakan BBM dalam PdPc setiap mata pelajaran. Para pelajar seharusnya diberikan

pengalaman pembelajaran yang lebih menarik dengan penggunaan BBM.

Selain itu, Pejabat Pendidikan Daerah melalui Unit Pengurusan Akademik dan Pusat Kegiatan Guru juga perlu mengadakan kursus-kursus dalam perkhidmatan yang berkaitan dengan penyediaan BBM. Guru-guru perlu didedahkan dengan penyediaan BBM yang terkini dan bersesuaian dengan pedagogi abad ke-21. Kursus tersebut diharapkan dapat memberi input-input terkini dan seterusnya para guru akan dapat mengadaptasikannya di dalam PdPc. Pelaksanaan kursus-kursus tersebut diharapkan dapat membantu guru menjadi lebih kreatif dalam mempelbagaikan BBM yang sesuai dengan objektif pelajaran.

Jemaah Nazir Sekolah, Jurulatih Pakar Pembangunan Sekolah (SISC+) dan pihak pentadbiran sekolah turut memainkan peranan penting dalam memastikan PdPc di dalam kelas berjalan dengan lancar. Dengan adanya maklumat daripada kajian ini, pihak Jemaah Nazir Sekolah, Pegawai SISC+ dan pihak pentadbiran sekolah dapat mengetahui sikap guru Bahasa Melayu terhadap penggunaan BBM. Melalui pengetahuan tersebut, pencerapan dan bimbingan yang dilakukan oleh mereka terhadap guru-guru khususnya bagi mata pelajaran Bahasa Melayu hendaklah menyerapkan penggunaan BBM bagi meningkatkan prestasi anak didik mereka.

KESIMPULAN

Penggunaan BBM secara efektif di dalam PdPc membawa kesan yang positif terhadap pencapaian objektif pelajaran. Perkara ini telah diperakui oleh pakar dalam bidang pendidikan. Hasil dapatan kajian sikap guru mata pelajaran Bahasa Melayu dalam pemilihan BBM menunjukkan mereka mengetahui kepentingan dan seterusnya menggunakan BBM dengan baik. Walau begitu, terdapat beberapa aspek yang perlu dibuat penambahbaikan dengan mempelbagaikan penggunaan BBM, terutamanya yang berasaskan teknologi maklumat. Penambahbaikan tersebut akan mendatangkan manfaat kepada para pelajar.

Guru-guru mata pelajaran Bahasa Melayu perlu melakukan anjakan paradigma dalam menentukan BBM yang terbaik untuk mencapai objektif pelajaran. Penggunaan BBM merupakan salah satu wahana untuk mencapai objektif

pelajaran. Pemilihan BBM yang sesuai dan seiring dengan perkembangan para pelajar akan menjadikan sesi PdPc aktif dan berkesan. Hal ini juga dapat mewujudkan pembelajaran yang berorientasikan kemahiran berfikir aras tinggi yang selaras dengan KSSR.

Kesimpulannya, hasil kajian ini memberi gambaran tentang sikap Bahasa Melayu terhadap pemilihan BBM yang akan digunakan dalam sesi PdPc di dalam bilik darjah. Dapatan kajian ini memberi implikasi kepada beberapa pihak terutamanya kepada guru-guru, pihak Jemaah Nazir Sekolah, Jurulatih Pakar Pembangunan Sekolah (SISC+), pihak pentadbiran sekolah dan Pejabat Pendidikan Daerah melalui Unit Pengurusan Akademik dan Pusat Kegiatan Guru dalam menjana serta menyediakan pendidikan kepada para pelajar yang sedang melalui pendidikan abah ke-21. Semoga hasil kajian ini dapat membantu dan menjadi garis panduan kepada pihak-pihak yang berwajib dalam meningkatkan mutu pendidikan negara.

RUJUKAN

- Abdul Rahim Hamdan et al. 2009. Penggunaan alat bantu mengajar di kalangan guru teknikal di Sekolah Menengah Teknik. *Kertas Penyelidikan Fakulti Pendidikan*. Universiti Teknologi Malaysia.
- Abdul Rasid Jamian, Shamsudin Othman & Huzaiman Hashim. 2012. Persepsi guru terhadap penggunaan kartun dalam pengajaran penulisan karangan Bahasa Melayu. *Jurnal Pendidikan Bahasa Melayu*, 2 (1): 128-140.
- Ahmad Rizal et al. 2009. Kesan penggunaan koswer terhadap tahap pencapaian pelajar berdasarkan gaya kognitif. *Kertas Penyelidikan Fakulti Pendidikan Teknikal*. Universiti Tun Hussien Onn Malaysia.
- Azizi Yahaya et al. 2010. *Menguasai penyelidikan dalam pendidikan*. Kuala Lumpur: PTS Professional.
- Azizi Yahya et al. 2011. *Media pengajaran untuk pendidikan*. Shah Alam: Penerbitan Fajar Bakti Sdn. Bhd.
- Azliza Awang. 2007. Penggunaan komputer di kalangan guru pendidikan khas. Tesis Sarjana Pendidikan. Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia.

- Bolling, C.J. 2010. Reading success in the intervention classroom. *Winter*, 52 (2).
- Che Razi Yusnita Che Wan. 2006. Amalan penggunaan teknologi komputer: Kajian di sekolah-sekolah teknik. Kertas Projek Sarjana Pendidikan. Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Chua Yan Piaw. 2006. *Kaedah penyelidikan*. Kuala Lumpur: McGraw-Hill (M) Sdn. Bhd.
- Chua Yan Piaw. 2014. *Asas statistik penyelidikan. Edisi Ketiga*. Kuala Lumpur: McGraw-Hill (M) Sdn. Bhd.
- David Lim et al. 2010. *Kaedah penyelidikan dalam pendidikan*. Selangor: Meteor Doc.Sdn. Bhd.
- Esah Sulaiman. 2004. *Pengenalan pedagogi*. Skudai: Penerbit Universiti Teknologi Malaysia.
- Eslina Ishak. 2011. Persepsi guru terhadap keberkesanan penggunaan komputer dalam pengajaran dan pembelajaran. Kertas Projek Sarjana Pendidikan. Universiti Terbuka Malaysia, Seklangor.
- Gagne, R. 2005. *Conditions of learning*. New York: Holt, Rinehart dan Winston.
- Hamdan Said. 2011. Penilaian kesesuaian BBM jangka sudut khas bagi mata pelajaran Matematik. Kertas Projek Sarjana Pendidikan. Fakulti Pendidikan, Universiti Teknologi Malaysia.
- Hayazi Mohd. Yasin. 2008. Penggunaan alat bantu mengajar dalam kalangan guru sekolah teknik. Kertas Projek Sarjana Pendidikan. Fakulti Pendidikan, Universiti Teknologi Malaysia.
- Iran Herman. 2007. *Statistik dan analisis data sains sosial*. Alor Setar: Penerbitan Ustara.
- Kementerian Pendidikan Malaysia. 2010. Pelaksanaan Kurikulum Standard Sekolah Rendah (KSSR). *Surat Pekeliling Ikhtisas Bil. 11 Tahun 2010 bertarikh 14 Oktober 2010*. Putrajaya.
- Kementerian Pendidikan Malaysia. 2014. *Kurikulum abad ke-21*. Putrajaya: Bahagian Pembangunan Kurikulum.
- Krejcie, R.V & Morgan, D.W. 1970. Determining sample size for research activities. *Education and Psychological Measurement*, 30: 607-610.
- Noor Azlan Ahmad Zanzali et al. 2009. Penggunaan BBM di kalangan guru pelatih UTM. Kertas Kerja Penyelidikan Fakulti Pendidikan. Universiti Teknologi Malaysia.
- Noriati A. Rashid et al. 2010. *Murid dan alam belajar*. Shah Alam: Oxford Fajar Sdn. Bhd.
- Norma Hussien. 2010. Hubungan antara penggunaan BBM dengan minat murid-murid. Tesis Sarjana Pendidikan. Universiti Pendidikan Sultan Idris.
- Rosmini Md. Salleh. 2007. Sikap Guru-Guru Bahasa Melayu Terhadap Penggunaan Dalam Pengajaran di Sekolah Menengah. Kertas Projek Sarjana Pendidikan. Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Shahbuddin Hashim et al. 2010. *Pedagogi strategi dan teknik mengajar dengan berkesan*. Kuala Lumpur: PTS Professional Publishing Sdn. Bhd.
- Siti Fatimah Ahmad. 2010. Penggunaan BBM berasaskan teknologi multimedia dalam pengajaran guru j-QAF. Tesis Sarjana Pendidikan. Fakulti Pendidikan. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Wan Zah Wan Ali. 2011. *Prinsip teknologi pengajaran*. Kuala Lumpur: Meteor Doc. Sdn. Bhd.
- Zuraini Jusoh & Abdul Rasid Jamian. 2014. Kesan bercerita terhadap pencapaian penulisan karangan naratif Bahasa Melayu. *Jurnal Pendidikan Bahasa Melayu*, 4 (1): 11-18.